

Siyasal Şarkılar ve Sosyal Hak Talepleri: CHP-İmamoğlu Sürecinden Küresel Protesto Repertuvarlarına Karşılaştırmalı Bir Analiz

Political Songs and Social Rights Claims: A Comparative Analysis from the CHP-İmamoğlu Process to Global Protest Repertoires

ÖZET

Bu çalışma, siyasi şarkıların yalnızca miting atmosferini düzenleyen kültürel araçlar olmadığını; sosyal hak taleplerinin, gençlik güvencesizliğinin ve demokratik yurttaşlık arayışının kamusal olarak nasıl temsil edildiğini belirleyen politik repertuvarlar olduğunu ileri sürmektedir. Makale, CHP'nin Ekrem İmamoğlu'nun 19 Mart 2025'te gözaltına alınması ve 23 Mart 2025'te tutuklanması sonrasında kurduğu miting dramaturjisini, özellikle "Yiğidim Aslanım" etrafında oluşan yas estetiği üzerinden tartışmaktadır. Çalışmanın temel iddiası, söz konusu repertuvarın yalnızca lider mağduriyetini değil, İmamoğlu'nun temsil ettiği yerel sosyal politika, sosyal belediyeçilik, gençlik destekleri, barınma, liyakat ve kent hakkı tartışmalarını da nasıl taşıdığı ya da taşıyamadığı sorusuyla birlikte ele alınması gerektiğidir. Hong Kong, Güney Kore, Küba, Katalonya, Şili, Brezilya, ABD ve İngiltere örnekleriyle yapılan karşılaştırma, başarılı protesto müziğinin kitleyi pasif duygusal seyirci konumunda bırakmadığını; onu kolektif hak talep eden, kültürel olarak üretken ve politik olarak eyleyici bir özneye dönüştürdüğünü göstermektedir. Bu nedenle makale, sosyal politika ile kültür çalışmalarını birleştiren eleştirel bir çerçeve önermekte, protesto repertuvarlarının sosyal yurttaşlık, gençlik siyaseti ve demokratik dönüşüm açısından merkezi bir analiz nesnesi olduğunu savunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal politika; protesto repertuvarları; siyasi şarkılar; gençlik; sosyal yurttaşlık

ABSTRACT

This article argues that political songs are not merely cultural instruments that regulate the atmosphere of rallies, but political repertoires that shape how social rights claims, youth precarity and democratic citizenship are publicly represented. The article examines the rally dramaturgy developed by the Republican People's Party after Ekrem İmamoğlu was detained on 19 March 2025 and arrested on 23 March 2025, with particular attention to the mourning aesthetics organized around "Yiğidim Aslanım". The central claim is that this repertoire should be analyzed not only as an expression of leaderly victimization but also in relation to the local social policy agenda associated with İmamoğlu, including social municipalism, youth support, housing, meritocracy and the right to the city. Through comparative examples from Hong Kong, South Korea, Cuba, Catalonia, Chile, Brazil, the United States and the United Kingdom, the article shows that successful protest music does not leave the crowd as a passive emotional audience; rather, it transforms participants into collective, culturally productive and politically active subjects of social rights. The article therefore proposes a critical framework that brings social policy and cultural studies together and argues that protest repertoires are central to the analysis of social citizenship, youth politics and democratic transformation.

Keywords: Social policy; protest repertoires; political songs; youth; social citizenship

GİRİŞ

Siyasal şarkılar, seçim meydanlarında, mitinglerde ve protesto alanlarında çoğu zaman duygusal atmosferi kuran yardımcı unsurlar olarak görülür. Oysa şarkı, yalnızca sahneyi dolduran estetik bir öge değildir; kalabalığa nasıl hissedeceğini, kendisini hangi politik topluluğun parçası olarak düşüneceğini ve hangi geleceğe çağrıldığını söyleyen bir kolektif anlam aracıdır. Toplumsal hareketler literatüründe repertuvar kavramı, hareketlerin yalnızca taleplerini değil, görünme, duyulma ve eyleme biçimlerini de tarihsel olarak kurduklarını belirtir (Tilly, 2004: 3-5). Bu bakımdan siyasi şarkılar, protesto repertuvarlarının en yoğun, en taşınabilir ve en bedensel parçalarından biridir.

Bu makalenin temel meselesi, siyasi şarkıların sosyal politika açısından ne ifade ettiğidir. İlk bakışta müzik ve sosyal politika farklı alanlara ait görünür: biri kültürel ifade, diğeri refah, sosyal haklar, hizmetler ve eşitsizliklerle ilgilidir. Ancak sosyal politika yalnızca devletin ya da yerel yönetimlerin sunduğu hizmetlerin teknik toplamı değildir; aynı zamanda yurttaşların kamusal alanda hangi özne konumuyla çağrıldığına ilişkin bir meseledir. Sosyal

Serkan Çelik¹

How to Cite This Article

Çelik, S. (2026). Siyasi Şarkılar ve Sosyal Hak Talepleri: CHP-İmamoğlu Sürecinden Küresel Protesto Repertuvarlarına Karşılaştırmalı Bir Analiz. *International Social Sciences Studies Journal*, (e-ISSN:2587-1587) 12(6), 1061-1071. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.21070240>

Arrival: 11 May 2026
Published: 30 June 2026

Social Sciences Studies Journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

¹ Arş. Gör. Dr., Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü, Tekirdağ, Türkiye. ORCID: 0000-0002-5835-1300

yurttaşlık, bireyin yalnızca yardım alan pasif bir nesne değil, eğitim, barınma, istihdam, bakım, ulaşım, kültürel katılım ve ifade özgürlüğü gibi alanlarda hak sahibi bir özne olarak tanınmasını gerektirir (Marshall, 1950: 10-13). Siyasal şarkılar bu tanınmanın duygusal ve kültürel dilini kurar.

CHP'nin Ekrem İmamoğlu sürecinde kurduğu miting dili, bu nedenle yalnızca siyasal iletişim ya da kampanya estetiği açısından değil, sosyal politika açısından da incelenmelidir. İmamoğlu, İstanbul Büyükşehir Belediyesi başkanı olarak yalnızca bir muhalefet aktörü değil; öğrenci yurtları, Genç Üniversiteli eğitim desteği, Kent Lokantaları, kreşler, sosyal yardımlar, Halk Süt, Askıda Fatura ve kent yoksulluğuna dönük yerel hizmetler üzerinden bir sosyal belediyeçilik iddiasının taşıyıcısı olarak görünür olmuştur (İBB, 2026a; İBB, 2026b; İBB, 2026c). Bu nedenle İmamoğlu'nun gözaltına alınması ve tutuklanması sonrasında kurulan miting repertuarı, sadece bir liderin yokluğu etrafında değil, aynı zamanda yerel sosyal politika kapasitesinin, kent hakkı tahayyülünün ve gençlik desteklerinin nasıl politikleştirildiği sorusu etrafında okunmalıdır.

Makalenin çıkış noktası, "Yiğidim Aslanım"ın CHP mitinglerinde ve İmamoğlu'nun yokluğu etrafında kurulan politik duygu düzenindeki yeridir. Bu şarkı, Türkiye'nin politik hafızasında güçlü bir ağıt, kayıp ve sadakat çağrışımı taşır. Bu yönüyle hukuki ve politik haksızlık algısının kamusal olarak paylaşılmasını mümkün kılar. Ancak aynı repertuar, eğer sosyal hak talepleriyle, gençlik güvencesizliğiyle ve yerel refah politikalarıyla bağlanmazsa, kitleyi hak talep eden özne olmaktan çok hüznü tanık konumuna yerleştirebilir. Makalenin temel sorusu buradadır: Protesto müziği, gençleri ve güvencesiz kitleleri sosyal hakların aktif öznesi olarak mı kurar, yoksa onları mağdur lider etrafında duygusal destekçi rolüne mi indirger?

Bu soru, sosyal politika alanı açısından önemlidir. Çünkü günümüzde gençlik sorunları yalnızca kültürel temsil ya da siyasal katılım başlıklarıyla sınırlı değildir. Genç işsizliği, güvencesiz çalışma, yüksek kira, barınma krizi, üniversite öğrencilerinin yaşam maliyetleri, liyakat kaybı, kamusal istihdama erişim, göç etme isteği ve ifade özgürlüğü gibi başlıklar doğrudan sosyal politika alanının merkezindedir. Standing'in prekarya kavramsallaştırması, güvencesizliğin yalnızca gelir eksikliği değil; statü, gelecek, zaman ve aidiyet kaybı olduğunu gösterir (Standing, 2011: 9-13). Böyle bir kuşağa yalnızca yas diliyle seslenmek, onun sosyal hak talebini eksik temsil eder.

Makale bu nedenle CHP-İmamoğlu sürecini dünya örnekleriyle birlikte ele almaktadır. Hong Kong'da "Glory to Hong Kong", Güney Kore'de K-pop ışık çubukları ve "Into the New World", Küba'da "Patria y Vida", Katalonya'da "L'Estaca", Şili'de "El pueblo unido jamás será vencido" ve "El baile de los que sobran", Brezilya'da Lula repertuarı, ABD ve İngiltere kampanya müzikleri, farklı siyasal bağlamlarda müziğin nasıl kolektif özne, karşı-dil, gençlik katılımı ve kazanma duygusu ürettiğini gösterir. Bu örneklerin tümü yas repertuarı değildir; bazıları umut, bazıları öfke, bazıları mizah, bazıları karşı-hegemonik dil, bazıları ise sosyal eşitsizlik deneyiminin kültürel ifadesidir.

Bu noktada makalenin özgün katkısı, siyasal şarkıları kültür çalışmaları ile sosyal politika arasında ortak bir analiz nesnesi olarak önermesidir. Kültür çalışmaları açısından şarkı, anlam, temsil, duygu ve kimlik üretir. Sosyal politika açısından ise şarkı, sosyal hak taleplerinin hangi kamusal özne konumuyla dile getirildiğini gösterir. Dolayısıyla bu çalışma, "hangi şarkı çalındı?" sorusundan çok "şarkı kime hangi sosyal ve politik rolü verdi?" sorusuna odaklanmaktadır.

Bu makale, CHP-İmamoğlu sürecini dünya örnekleriyle birlikte karşılaştırmalı olarak ele almakta ve siyasal şarkıların sosyal hak taleplerini hangi özne konumuyla görünür kıldığını incelemektedir. Böylece çalışma, sosyal politika ile kültür çalışmalarını ortak bir araştırma zemini üzerinde buluşturmaktadır; protesto repertuarlarını gençlik, sosyal belediyeçilik, sosyal yurttaşlık ve demokratik katılım başlıklarıyla birlikte değerlendirmektedir.

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Bu çalışma, nitel araştırma yaklaşımı içinde yapılandırılmış karşılaştırmalı bir doküman analizi araştırmasıdır. Doküman analizi, araştırma konusu hakkında bilgi içeren yazılı, görsel ve dijital materyallerin sistematik biçimde incelenmesine ve yorumlanmasına dayanan bir nitel veri toplama ve analiz tekniğidir (Yıldırım & Şimşek, 2008: 187-189). Bu çalışmada dokümanlar, sosyal politika, kültürel repertuar, kolektif duygu ve gençlik siyaseti temaları etrafında yorumlayıcı biçimde analiz edilmiştir.

Araştırmanın temel amacı, CHP-İmamoğlu sürecinde "Yiğidim Aslanım" etrafında kurulan miting dramaturjisini sosyal politika açısından değerlendirmek ve bu örneği küresel protesto repertuarlarıyla karşılaştırmaktır. Bu nedenle çalışma, tek bir kampanya pratiğini betimlemekle sınırlı kalmamakta; protesto müziğinin sosyal hak talepleri, sosyal yurttaşlık ve gençlik güvencesizliğiyle nasıl ilişkilendiğini açıklamaya çalışmaktadır.

Veri Kaynakları ve Örneklem

Araştırmanın veri kaynakları üç gruptan oluşmaktadır. Birinci grup, CHP-İmamoğlu sürecine ilişkin güncel haber metinleri ve kamuya açık açıklamalardır. İkinci grup, İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin gençlik, sosyal destek, öğrenci yurtları, Kent Lokantaları ve sosyal hizmetlere ilişkin kurumsal dokümanlarıdır. Üçüncü grup ise Hong Kong, Güney Kore, Küba, Katalonya, Şili, Brezilya, ABD ve İngiltere örneklerine ilişkin akademik çalışmalar, haber metinleri ve kültürel analiz kaynaklarıdır.

Örneklem amaçlı örnekleme mantığıyla belirlenmiştir. CHP-İmamoğlu örneği, Türkiye'de lider mağduriyeti, yerel sosyal politika ve gençlik mobilizasyonu başlıklarını aynı anda görünür kıldığı için seçilmiştir. Küresel örnekler ise protesto müziğinin yas, umut, karşı-dil, gençlik kültürü, kolektif eylem ve sosyal eşitsizlik gibi farklı işlevlerini göstermeleri nedeniyle araştırmaya dahil edilmiştir.

Analiz Süreci ve Sınırlılıklar

Analiz sürecinde dokümanlar beş ana tema altında okunmuştur: sosyal hak talebi, kolektif duygu, gençlik güvencesizliği, kültürel repertuar ve politik özneleşme. Bu temalar, hem sosyal politika literatüründen hem de toplumsal hareketler ve kültür çalışmaları literatüründen türetilmiştir. İnceleme, nicel frekans sayımına değil; metinlerin, şarkıların ve kamusal performansların hangi anlam ilişkilerini kurduğunu yorumlamaya dayanmaktadır.

Araştırmanın sınırlılığı, saha görüşmesi, anket ya da katılımcı gözlem içermemesidir. Bu nedenle çalışma, miting katılımcılarının öznel deneyimlerini doğrudan ölçmemekte; kamuya açık dokümanlar ve literatür üzerinden karşılaştırmalı bir analiz sunmaktadır. Bununla birlikte, bu sınırlılık çalışmanın amacına uygundur; çünkü makalenin hedefi bireysel deneyimleri ölçmek değil, protesto repertuarlarının sosyal politika bakımından hangi kamusal özne konumlarını ürettiğini tartışmaktır.

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Sosyal politika, dar anlamıyla gelir dağılımı, sosyal güvenlik, çalışma yaşamı, yoksullukla mücadele ve sosyal hizmetler alanını kapsar. Ancak çağdaş sosyal politika tartışmaları, refahın yalnızca maddi kaynaklarla sınırlı olmadığını; tanınma, katılım, kültürel temsil, kamusal görünürlük ve yurttaşlık kapasitesiyle birlikte düşünülmesi gerektiğini ortaya koymaktadır. Fraser'ın yeniden dağıtım ve tanınma ayrımı, sosyal adaletin hem ekonomik eşitsizlikleri hem de sembolik değersizleştirmeyi birlikte ele alması gerektiğini vurgular (Fraser, 1995: 69-71). Bu yaklaşım, protesto repertuarlarının neden sosyal politika açısından önemli olduğunu açıklar.

Siyasal şarkı, sosyal politikanın kültürel yüzünü görünür kılar. Bir kitle meydana şarkı söylediğinde, yalnızca duygu paylaşmaz; aynı zamanda kimin için, ne adına ve hangi hak iddiasıyla bir araya geldiğini de ifade eder. DeNora, müziğin gündelik yaşamda duygu, hafıza ve benlik düzenleme aracı olarak çalıştığını belirtir (DeNora, 2000: 46-48). Miting alanında bu işlev bireysel düzeyden kolektif düzeye taşınır. Şarkı, kalabalığın hangi ruh haliyle hareket edeceğini, hangi geçmişi hatırlayacağını ve hangi geleceği mümkün göreceğini biçimlendirir.

Bu nedenle protesto repertuarları, sosyal hak taleplerinin kamusal dile çevrilmesinde kritik bir rol oynar. Sosyal politika, yurttaşın pasif yardım alıcısı değil hak öznesi olmasını gerektirir. Ancak bu hak öznesi yalnızca yasal metinlerde değil, kamusal performanslarda da üretilir. Bir miting, gençleri yalnızca alkışlayan, telefon ışığı yakan ya da liderin yokluğuna hüznle eşlik eden figürler olarak konumlandırıyorsa, burada dar bir sosyal yurttaşlık tahayyülü vardır. Buna karşılık gençleri kendi sözünü, mizahını, şarkısını, sloganını ve sosyal hak talebini üreten aktörler olarak sahneye taşıyorsa, daha güçlü bir demokratik sosyal politika dili kurulur.

Toplumsal hareketler literatürü bu noktada açıklayıcıdır. McAdam, Tarrow ve Tilly'ye göre toplumsal hareketler siyasal fırsatlar, örgütlenme biçimleri ve eylem repertuarlarıyla anlaşılmalıdır (McAdam, Tarrow & Tilly, 2001: 16-18). Repertuar, hareketin ne yapacağını değil, nasıl yapacağını da belirler. Şarkılar bu repertuarın duygu taşıyıcılarıdır. Snow ve arkadaşlarının çerçeve hizalama yaklaşımı da bireysel deneyimlerin hareketin kolektif anlam dünyasıyla bağlanması gerektiğini vurgular (Snow vd., 1986: 464-467). Gençlerin barınma, işsizlik ve liyakat deneyimi miting şarkısında kendisine yer bulamazsa, çerçeve hizalanması eksik kalır.

Duygular sosyolojisi, protestonun yalnızca rasyonel çıkar hesabıyla açıklanamayacağını gösterir. Jasper, protesto süreçlerinde öfke, umut, korku, utanç, gurur, sevgi ve dayanışma gibi duyguların farklı mobilizasyon etkileri olduğunu belirtir (Jasper, 2011: 288-291). Ancak her duygu aynı politik sonucu üretmez. Yas ve hüzn, haksızlığı görünür kılabilir; fakat eylem kapasitesiyle bağlanmadığında edilgenlik de üretebilir. Öfke, adaletsizliğin failini işaret eder; umut ise kolektif eylemin sonuç verebileceğine ilişkin inancı besler. Başarılı bir protesto repertuarı bu duyguları birbirine bağlar.

Kültürel bellek de siyasal şarkıların etkisini anlamak için önemlidir. Assmann'a göre topluluklar geçmişi yalnızca bilgi olarak değil; ritüeller, semboller, metinler ve performanslar yoluyla yeniden üretir (Assmann, 2011: 37-40). Bu nedenle eski bir şarkı miting alanına döndüğünde yalnızca nostalji üretmez; geçmişin hangi duyguyla hatırlanacağını da belirler. "Yiğidim Aslanım" kayıp, sadakat ve yas hafızasını çağırırken; "L'Estaca" birlikte çekilirse devrilecek bir baskı düzeni metaforuyla kolektif eylem çağrısı yapar. Her iki şarkı da politiktir; fakat ürettikleri özne konumu farklıdır.

Sosyal politika açısından bu fark belirleyicidir. Çünkü sosyal hak mücadelesi, yalnızca mağduriyetin tanınmasına dayanamaz; mağduriyetin hak talebine ve kurumsal dönüşüm isteğine çevrilmesi gerekir. Sen'in kapasite yaklaşımı, refahı yalnızca gelirle değil, insanların değer verdikleri hayatı sürdürebilme özgürlüğüyle ölçer (Sen, 1999: 74-76). Gençlerin siyasal alanda kendi sözünü kurabilmesi, müziksel ve dijital kültürünü protestoya taşıyabilmesi de bu kapasitenin kamusal boyutudur. Bu nedenle siyasal şarkılar, sosyal politika analizinde ikincil değil kurucu bir öneme sahiptir.

Bourdieu'nün kültürel sermaye tartışması da kuşaklar arası siyasal estetik farklarını anlamak için önemlidir. Bir parti kadrosu için "tarihsel", "ağır" ya da "saygın" görünen bir repertuar, genç kuşak için eski, törensel ve dışlayıcı görünebilir (Bourdieu, 1984: 56-59). Bu fark basit bir zevk farkı değildir; siyasete katılımın hangi kültürel kodlarla meşrulaştırıldığına ilişkindir. Gençler kendi mizahını, ritmini, dijital dilini ve müziksel üretimini miting alanında göremediğinde, o alan onlar için sahiplenilecek bir politik sahne olmaktan çıkar.

Fraser'ın karşı-kamular kavramı burada ayrıca önemlidir. Kamusal alan tek ve nötr bir alan değildir; farklı toplumsal kesimler kendi karşı-kamularını kurar ve görünürlük mücadelesi verir (Fraser, 1990: 67-70). Gençlerin dijital mizahı, fan kültürü, remix pratikleri, kısa videoları ve ironik sloganları da böyle bir karşı-kamu üretimidir. Protesto repertuarı bu üretimi merkeze aldığı anda sosyal politika talebi de gençlerin kendi dilinde görünür olur. Aksi halde gençlik yalnızca miting kalabalığının sayısal ve görsel ögesine dönüşür.

Bu çalışmada sosyal politika ile kültürel repertuar arasındaki bağ şu şekilde kurulmaktadır: Sosyal politika, yurttaşların hangi sosyal haklara sahip olması gerektiğiyle ilgilenirken; protesto repertuarları, bu hakların hangi duygusal, kültürel ve politik özne konumuyla talep edildiğini gösterir. Dolayısıyla sosyal politika talebi, yalnızca parti programında ya da belediye hizmet listesinde değil, miting alanında hangi şarkının nasıl söylendiğinde de görünür hale gelir.

BULGULAR VE TARTIŞMA

CHP-İmamoğlu Sürecinde "Yiğidim Aslanım": Lider Mağduriyetinden Sosyal Belediyecilik Tartışmasına

Ekrem İmamoğlu'nun 19 Mart 2025'te gözaltına alınması ve 23 Mart 2025'te tutuklanması, Türkiye muhalefeti açısından yalnızca hukuki-politik bir kriz değil, aynı zamanda CHP'nin miting repertuarını yeniden kurduğu bir dönemeç olmuştur (Diken, 2026). CHP, bu süreçte Saraçhane merkezli mitingler ve Özgür Özel'in liderliğinde kurulan kamusal çağrılarla İmamoğlu'nun yokluğunu politik bir varlığa dönüştürmeye çalışmıştır. Bu bağlamda "Yiğidim Aslanım"ın kullanımı, liderin yokluğu, haksızlık algısı, mağduriyet ve dayanışma duygularını bir araya getiren güçlü bir sembolik pratik olarak öne çıkmıştır.

Ancak bu pratiği yalnızca lider mağduriyeti üzerinden okumak eksik olur. İmamoğlu'nun siyasal figür olarak anlamı, İstanbul Büyükşehir Belediyesi deneyimiyle iç içedir. İBB'nin Genç Üniversiteli desteği, öğrenci yurtları, Kent Lokantaları, sosyal yardımlar, Halk Süt, Askıda Fatura ve Yuvamız İstanbul gibi hizmetleri, yerel düzeyde sosyal belediyecilik iddiasını temsil eder (İBB, 2026a; İBB, 2026b; İBB, 2026c). Dolayısıyla İmamoğlu'nun yokluğu etrafında kurulan miting dili, aynı zamanda bu yerel sosyal politika tahayyülünün nasıl savunulduğu ya da hangi duygusal çerçeveye sıkıştırıldığı sorusunu gündeme getirir.

"Yiğidim Aslanım" bu bağlamda çift yönlü bir işleve sahiptir. Bir yandan, haksızlığa uğradığı düşünülen bir siyasal figürle dayanışma duygusunu güçlendirir. Ağıt formu, acıyı ve kaybı kamusal olarak paylaşma bakımından güçlüdür. Butler'ın yas tartışması, kimlerin yasının tutulabilir sayıldığına politik topluluğun sınırlarını gösterdiğini belirtir (Butler, 2009: 38-41). Bu anlamda İmamoğlu'nun yokluğuna yönelik hüznümlü repertuar, demokratik muhalefetin haksızlık algısını görünür kılar. Fakat diğer yandan, aynı repertuar eğer sosyal hak talepleriyle bağlanmazsa, kitleyi pasif tanıklığa çağırma riski taşır.

CHP açısından temel mesele, İmamoğlu'nun mağduriyetini sosyal belediyecilik ve sosyal yurttaşlık anlatısıyla birleştirebilme kapasitesidir. İmamoğlu'nun siyasal hikâyesi, sadece "içerideki lider" ya da "mağdur aday" hikâyesi olarak kurulursa, hareketin sosyal politika boyutu daralır. Buna karşılık İmamoğlu, kent yoksulluğu, gençlik destekleri, barınma, ulaşım, beslenme, kreş, eğitim desteği ve sosyal hizmetlerin yerel düzeyde kurumsallaşması üzerinden anlatılırsa, lider mağduriyeti daha geniş bir sosyal hak mücadelesinin parçası haline gelir.

Bu ayırım, sosyal politika doçentlik alanı açısından makalenin merkezindedir. Sosyal politika, yalnızca yardım programlarının listesi değildir; bu yardımların hangi yurttaşlık anlayışıyla sunulduğu ve hangi politik özneleşmeyi mümkün kıldığı sorusunu da içerir. Bir belediyenin öğrenciye burs vermesi, yurt açması ya da kent lokantası kurması önemlidir; fakat bu hizmetlerin politik dilde nasıl temsil edildiği de en az hizmetin kendisi kadar önemlidir. Eğer bu hizmetler liderin kişisel başarısı olarak anlatılırsa patrimonial bir dil güçlenebilir. Eğer sosyal hak, kent hakkı ve eşit yurttaşlık diliyle anlatılırsa demokratik sosyal politika güçlenir.

“Yiğidim Aslanım”ın politik sınırı burada belirginleşir. Şarkı, İmamoğlu’nun yokluğunu görünür kılabılır; fakat İBB’nin sosyal politika iddiasını, gençlerin gündelik hayat sorunlarını ve demokratik yurttaşlık talebini kendiliğinden görünür kılmaz. Bu nedenle şarkının miting dramaturjisindeki yeri önemlidir. Kısa, saygılı ve açık bir adalet talebiyle kullanıldığında ağıt, politik haksızlığın ahlaki çerçevesini kurabilir. Ancak mitingin ana duygusu sürekli yas, bekleyiş ve lidere hüznünlü bağlılık olursa, sosyal politika gündemi geri plana düşer.

Gençlik açısından bu risk daha da büyüktür. Genç seçmen, bugün barınma, işsizlik, düşük ücret, güvencesiz çalışma, liyakat kaybı, ifade özgürlüğü ve gelecek kaygısı gibi sorunlarla karşı karşıyadır. Bu sorunlar doğrudan sosyal politika alanına aittir. Eğer mitingde gençlere düşen rol telefon ışığı açmak ve yokluğa eşlik etmekle sınırlanırsa, gençlik sosyal hakların öznesi değil, duygusal performansın figüranı olur. Oysa sosyal politika gençliği korunacak pasif grup olarak değil, hak talep eden ve kamusal karar süreçlerine katılan kurucu aktör olarak görmelidir.

Bu nedenle CHP’nin İmamoğlu sürecinde kuracağı repertuarın sosyal politika açısından güçlü olabilmesi için üç koşul gereklidir. Birincisi, lider mağduriyeti sosyal hak talepleriyle bağlanmalıdır. İkincisi, gençler miting estetiğinin tüketicisi değil üreticisi haline getirilmelidir. Üçüncüsü, İBB’nin sosyal belediyecilik uygulamaları kişisel sadakat diliyle değil, sosyal yurttaşlık ve kent hakkı diliyle anlatılmalıdır. Ancak bu koşullarda “Yiğidim Aslanım” bir kapanma ritüeli değil, adalet talebinden sosyal dönüşüm talebine geçişin başlangıcı olabilir.

Küresel Protesto Repertuarları: Sosyal Sorunların Kültürel Dile Çevrilmesi

Küresel protesto repertuarları, siyasal şarkıların yalnızca duygu üretmediğini; sosyal sorunları, kuşak deneyimlerini ve yurttaşlık taleplerini kültürel dile çevirdiğini gösterir. Bu örneklerin tümü yas repertuarı değildir. Bazıları umut, bazıları neşe, bazıları öfke, bazıları karşı-dil, bazıları sınıfsal dışlanma, bazıları gençlik enerjisi üretir. Bu çeşitlilik, CHP-İmamoğlu sürecini değerlendirirken “hüznünlü şarkı mı neşeli şarkı mı?” gibi dar bir tartışmanın ötesine geçmeyi sağlar. Asıl mesele, şarkının kitleye hangi sosyal ve politik rolü verdiğidir.

Hong Kong’da “Glory to Hong Kong”, 2019 protestolarında kent halkının özgürlük, özerklik ve demokratik kimlik talebinin sembollerinden biri haline gelmiştir. Şarkı, tek bir liderin mağduriyetinden çok, kent toplumunun kolektif varlığını temsil etmiştir. 2024’te şarkıya yönelik yasak kararı, iktidarın onu yalnızca estetik bir eser olarak değil, politik özne kuran bir araç olarak gördüğünü göstermiştir (Reuters, 2024). Sosyal politika açısından Hong Kong örneği, kentsel haklar, demokratik yurttaşlık ve gençlik mobilizasyonunun kültürel bir repertuarla nasıl birleşebileceğini göstermesi bakımından önemlidir.

Güney Kore’de 2024 sonunda Yoon Suk Yeol karşıtı protestolarda K-pop ışık çubuklarının ve “Into the New World” gibi parçaların kullanılması, gençlik kültürünün protesto alanına aşağıdan yukarıya taşınmasının güçlü bir örneğidir. Bu örnekte ışık, yukarıdan verilen hüznünlü bir jest değildir; gençlerin kendi fan kültürlerini, dijital kimliklerini ve estetik araçlarını demokratik protestoya taşınmasının sonucudur (The Korea Times, 2024; Reuters, 2024a). Özellikle genç kadınların görünürlüğü, protesto repertuarının kuşak ve toplumsal cinsiyet boyutunu da açığa çıkarır.

Bu örnek CHP açısından önemlidir. Çünkü gençlere ulaşmak, onların eline telefon feneri verdirmekle değil, onların kültürel üretim tarzını politik merkeze almakla mümkündür. Jenkins’in katılımcı kültür yaklaşımı, hayran topluluklarının pasif tüketiciler değil, içerik üreten ve dolaşıma sokan aktif ağlar olduğunu belirtir (Jenkins, 2006: 135-138). Dolayısıyla gençlik politikası, sadece burs, yurt ya da ulaşım desteği vaat etmekle sınırlı kalamaz; gençlerin kendi kültürünü kamusal siyasetin meşru dili haline getirmeyi de içermelidir.

Küba’da “Patria y Vida”, sosyal sorunların karşı-hegemonik dile çevrilmesinin çarpıcı bir örneğidir. Şarkı, Küba devletinin “Patria o muerte” sloganını tersine çevirerek yaşam, özgürlük ve değişim talebini öne çıkarmıştır. 2021 protestolarında şarkının sloganlaşması, ekonomik kriz, ifade özgürlüğü, devlet baskısı ve gençlik hoşnutsuzluğunun kültürel bir forma kavuştuğunu göstermiştir (CBS News, 2021; National Geographic, 2021). Burada müzik, yalnızca rejime karşı duygu üretmez; iktidarın dilini bozan bir karşı-siyasal cümle kurar.

Katalonya’da Lluís Llach’ın “L’Estaca”sı, eski bir şarkının yeni siyasal bağlamlarda nasıl yeniden işlev kazanabileceğini gösterir. Şarkı, insanları baskı düzenini temsil eden bir kazığa bağlı tasvir eder; kurtuluşu ise

herkesin birlikte çekmesine bağlar. Bu metafor, dinleyiciye yas tutma değil, eyleme katılma rolü verir. Forti, “L’Estaca”nın Franco karşıtı bağlamdan çıkarak farklı ülkelerde protesto repertuarı olarak yeniden anlamlandırıldığını belirtir (Forti, 2021: 139-143). Bu örnek, eski şarkıların kendiliğinden sorunlu olmadığını; asıl meselenin eski şarkının bugünün eylem kipine bağlanıp bağlanmadığı olduğunu gösterir.

Şili’de 2019 protestoları, sosyal politika krizinin kültürel repertuarlarla nasıl birleştiğini gösterir. Metro zammıyla başlayan protestolar kısa sürede eğitim, emeklilik, sağlık, eşitsizlik ve neoliberal refah rejimine yönelik daha geniş bir itiraza dönüşmüştür. “El pueblo unido jamás será vencido” ve Los Prisioneros’un “El baile de los que sobran” gibi parçaları, dışlanmışlık ve sosyal eşitsizlik deneyiminin kolektif şarkı formunda yeniden dolaşıma girmesini sağlamıştır. Bu örnek, sosyal politika krizinin yalnızca raporlarla değil, şarkılarla da kamusal dile çevrildiğini gösterir.

Brezilya’da Lula’nın hapis ve dönüş hikâyesi, mağduriyet anlatısının kazanma duygusuna dönüştürülebileceğini gösterir. Lula repertuarında haksızlık ve lider sadakati vardır; ancak bu repertuar aynı zamanda yoksullukla mücadele, emekçi sınıflar, sosyal yardımlar ve halkçı siyasetle bağ kurar. Bu nedenle Lula etrafındaki müzikal dil, yalnızca içerideki lider için yas üretmez; geri dönüş, seçim zaferi ve sosyal refah programı beklentisini de taşır. CHP-İmamoğlu süreci açısından bu örnek, mağduriyetin sosyal politika programıyla birleştiğinde daha kurucu hale geldiğini gösterir.

ABD’de Donald Trump’ın “Y.M.C.A.” ile kurduğu tekrar edilebilir lider jesti ve Kamala Harris’in Beyoncé’nin “Freedom”ını kampanya temasına yerleştirmesi, kampanya müziğinin farklı işlevlerini gösterir. Birinde müzik, lider markasının viral beden diline dönüşür; diğesinde özgürlük kavramı haklar, eşitlik ve yurttaşlık tartışmalarıyla programatik bir çerçeveye bağlanır. Street, popüler müziğin demokratik iletişimde temsil, performans ve politik pazarlama boyutlarını birlikte taşıdığını belirtir (Street, 2012: 3-6). Bu nedenle müzik, yalnızca popülerlik aracı değil, politik kavram kurma aracıdır.

İngiltere’de Labour’un 1997 seçimlerinde “Things Can Only Get Better”ı kullanması ise müziğin yenilenme ve gelecek duygusuna bağlanabileceğini gösterir. Ancak aynı şarkının ilerleyen yıllarda Blair dönemiyle ilişkili hayal kırıklıkları nedeniyle farklı anlamlar kazanması, siyasal şarkıların anlamının sabit olmadığını hatırlatır. Bir dönemde umut veren bir repertuar, başka bir dönemde nostalji ya da pişmanlık çağrıştırabilir. Bu nedenle protesto repertuarları tarihsel bağlamdan koparılamaz.

Bu küresel örneklerin ortak sonucu şudur: Başarılı protesto repertuarları, kitleyi yalnızca duygulandırmaz; onu bir sosyal ve politik özneye dönüştürür. Hong Kong kent hakkını ve demokratik kimliği, Güney Kore gençlik kültürünü ve demokratik katılımı, Küba karşı-dili ve yaşam talebini, Şili sosyal eşitsizlik itirazını, Brezilya sosyal refah ve kazanma duygusunu, Katalonya kolektif eylem metaforunu öne çıkarır. CHP-İmamoğlu sürecinde sorulması gereken soru da budur: “Yiğidim Aslanım” kitleyi yalnızca mağduriyetin tanığı mı yapıyor, yoksa sosyal hakların ve demokratik dönüşümün öznesi haline mi getiriyor?

Gençlik, Güvencesizlik ve Sosyal Yurttaşlık

Gençlik, bu makalede yalnızca yaş kategorisi olarak değil, sosyal politika sorunlarının kesiştiği bir yurttaşlık konumu olarak ele alınmaktadır. Türkiye’de gençler eğitimden istihdama geçişte belirsizlik, yüksek kira, düşük ücret, işsizlik, güvencesiz çalışma, uzun süreli aileye bağımlılık, kamuda liyakat sorunu, göç arzusu ve ifade özgürlüğü kaygısıyla karşı karşıyadır. Bu sorunlar kültürel ya da psikolojik sorunlar değil, doğrudan sosyal politika sorunlarıdır. Gençliğin siyasal repertuarı da bu nedenle sosyal hak talepleriyle birlikte düşünülmelidir.

Standing’in prekarya kavramı, gençlerin yalnızca işsiz olmadığını; geleceği planlama, statü kazanma, bağımsız yaşam kurma ve zamanını kontrol etme kapasitesinin de aşındığını gösterir (Standing, 2011: 23-25). Bu güvencesizlik, siyasal alanda güçlü bir duygu üretir: öfke, alay, umutsuzluk, göç isteği, kırgınlık ve zaman zaman politik kopuş. Eğer siyasal hareketler bu duyguları yalnızca lider mağduriyeti etrafında düzenlerse, gençlerin kendi sosyal politika deneyimi görünmez hale gelir.

CHP-İmamoğlu sürecinde gençlik boyutunu güçlü kılan unsur, İBB’nin gençlere dönük yerel sosyal politika uygulamalarıdır. Genç Üniversiteli desteği, öğrenci yurtları, gençlik ofisleri, kütüphaneler, kent lokantaları ve ulaşım destekleri, gençlerin gündelik hayatına dokunan hizmetlerdir (İBB, 2026a; İBB, 2026b; İBB, 2026d). Bu hizmetler, İmamoğlu’nun siyasal temsilini yalnızca liderlik değil, yerel refah politikaları üzerinden de anlamlandırır. Bu nedenle miting repertuarı gençlere sadece “başkanına sahip çık” demekle kalmamalı; “barınma hakkına, eğitim desteğine, kentte yaşama hakkına, liyakat talebine ve sosyal yurttaşlığına sahip çık” diyebilmelidir.

Sosyal politika burada doğal biçimde devreye girer. Çünkü gençlerin sorunu yalnızca politik temsil eksikliği değildir; aynı zamanda sosyal haklara erişim eksikliğidir. Bir öğrenci için yurt, burs, kent lokantası, ulaşım desteği,

kütüphane ve ifade özgürlüğü soyut vaatler değil, hayatı sürdürebilme kapasitesidir. Sen'in kapasite yaklaşımıyla ifade edilirse, sosyal politika bireyin değer verdiği hayatı kurabilme özgürlüğünü genişletmelidir (Sen, 1999: 75-77). Siyasal repertuar bu kapasiteyi kamusal olarak duyulur hale getirmelidir.

Bu nedenle miting estetiği sosyal politika açısından nötr değildir. Gençler miting alanında yalnızca kalabalığın görüntüsü, sosyal medya paylaşımı ya da telefon ışığı olarak konumlandırılıyorsa, sosyal yurttaşlık pasifleşir. Buna karşılık gençler slogan, müzik, görsel dil, mizah, dijital kampanya ve yerel talep üretiminde aktif rol alıyorsa, sosyal yurttaşlık güçlenir. Sosyal politika, hakların yalnızca dağıtılmasını değil, hak sahiplerinin kamusal olarak konuşabilmesini de gerektirir.

Güney Kore örneği bu açıdan öğreticidir. Gençlerin ve özellikle genç kadınların K-pop ışık çubuklarını protesto alanına taşıması, gençlik kültürünün siyasal özneleşme aracına dönüşmesini sağlamıştır (The Guardian, 2024; The Korea Times, 2024). Burada gençler hazır bir sembolü tüketmemiş, kendi kültürel sermayelerini demokratik protestoya eklemiştir. CHP açısından çıkarılacak ders, gençlerin kültürel pratiklerini kampanya süsü olarak değil, politik ortak üretim alanı olarak görmektir.

Bu yaklaşım, sosyal politika ile kültür çalışmalarını birleştirir. Kültür çalışmaları, gençlerin müzik, mizah, dijital medya ve gündelik dil aracılığıyla anlam ürettiğini gösterir. Sosyal politika ise bu gençlerin hangi sosyal haklara erişebildiğini ve hangi kurumsal güvencelerle desteklendiğini tartışır. İki birlikte düşünüldüğünde, gençlik politikası yalnızca “gençlere hizmet” değil, “gençlerle birlikte kamusal gelecek kurma” meselesi haline gelir.

CHP-İmamoğlu sürecinde “Yiğidim Aslanım”ın sınırı burada belirginleşir. Şarkı, gençlere adaletsizlik karşısında hüznü dayanışma duygusu verebilir; ancak gençlerin barınma, iş, liyakat ve kent hakkı taleplerini kendiliğinden temsil etmez. Bu taleplerin ayrıca ve açıkça repertuvara eklenmesi gerekir. Örneğin “adalet” çağrısı, yargı bağımsızlığı kadar mülakatsız kamu istihdamı, öğrenci yurdu, ucuz ve sağlıklı beslenme, ulaşılabilir konut, ifade özgürlüğü ve üniversite özerkliğiyle birlikte kurulmalıdır.

Bu nedenle gençlik, makalenin sosyal politika omurgasının merkezindedir. Gençlik meselesi, yalnızca yeni kuşağın eski şarkıları beğenip beğenmemesi değildir. Asıl mesele, gençlerin siyasal sahnede kendi sosyal hak talepleriyle görünür olup olmamasıdır. Bir protesto repertuarı gençliği yalnızca yasin taşıyıcısı yaparsa daralır; gençliği sosyal hakların, kent hakkının ve demokratik dönüşümün üreticisi yaparsa güçlenir.

Yas Estetiğinden Sosyal Hak Repertuarına

CHP-İmamoğlu süreci, muhalefet siyasetinde mağduriyet anlatısı ile sosyal hak anlatısı arasındaki gerilimi görünür kılmıştır. İmamoğlu'nun tutukluluğu, demokratik hukuk devleti, siyasal rekabet ve seçilmiş yerel yönetimlerin meşruiyeti açısından güçlü bir haksızlık algısı üretmiştir. Ancak bu haksızlık algısının hangi repertuarla taşındığı önemlidir. Eğer repertuar yalnızca liderin yokluğunu büyütürse, kitle mağduriyetin etrafında duygusal olarak birleşebilir; fakat sosyal hak taleplerinin aktif öznesi haline gelmeyecektir.

Bu noktada “Yiğidim Aslanım” güçlü ama sınırlı bir politik araçtır. Güçlüdür; çünkü kayıp, adaletsizlik ve sadakat duygularını yoğun biçimde taşır. Sınırlıdır; çünkü sosyal politika talebini, gençlik güvencesizliğini ve yerel refah mücadelesini kendiliğinden ifade etmez. Bu nedenle şarkının politik değeri, hangi dramaturjik akış içinde kullanıldığına bağlıdır. Hüznü bir başlangıç, adalet talebini güçlendirebilir; fakat mitingün tamamı hüznü bir kapanışa dönüşürse, kolektif eylem kapasitesi zayıflayabilir.

Sosyal politika açısından burada temel ölçüt şudur: Repertuar, yurttaşı hak talep eden özneye dönüştürüyor mu? Eğer dönüşüm sağlamıyorsa, sosyal politika bağı zayıf kalır. Bir sosyal belediyeçilik iddiasının miting repertuarı, yalnızca lidere bağlılık üretmemeli; gençlerin barınma, beslenme, ulaşım, eğitim, çalışma ve özgürlük taleplerini görünür kılmalıdır. Bu talepler görünür olduğunda, İmamoğlu'nun hikâyesi kişisel mağduriyetin ötesine geçer ve yerel sosyal politika kapasitesine yönelik demokratik savunuyla birleşir.

Dünya örnekleri bu ayrımı doğrular. Hong Kong'da şarkı kent toplumunun kolektif öznesini kurmuştur. Güney Kore'de K-pop repertuarı gençlerin kendi kültürel araçlarıyla demokratik protestoya katılımını sağlamıştır. Küba'da “Patria y Vida” iktidarın ölüm merkezli sloganını yaşam merkezli bir karşı-dile çevirmiştir. Şili'de protesto şarkıları sosyal eşitsizlik, eğitim ve refah kriziyle bağlanmıştır. Brezilya'da Lula repertuarı mağduriyeti sosyal refah ve zafer duygusuyla birleştirmiştir. Bu örneklerin ortak noktası, şarkının sosyal ya da demokratik talebi yalnızca süslememesi; onu kamusal duygunun merkezine taşımasıdır.

CHP açısından önerilecek dönüşüm, yas estetiğini bütünüyle terk etmek değildir. Yas, adaletsizliği görünür kılmak için meşru ve gerekli olabilir. Ancak yasin sosyal hak repertuarına bağlanması gerekir. Bu bağ kurulmadığında, “haksızlığa uğrayan lider” anlatısı baskın hale gelir; “hakkımı arayan yurttaş” anlatısı zayıflar. Oysa sosyal politika açısından kurucu olan, ikinci anlatıdır.

Bu dönüşüm için birinci adım, miting dilinde sosyal belediyeçilik hizmetlerini kişisel başarı listesi olarak değil, sosyal yurttaşlık hakkı olarak ifade etmektir. Kent Lokantası, yurt, burs, kreş, Halk Süt ya da Askıda Fatura, yalnızca belediye hizmeti değildir; ekonomik kriz koşullarında kentte yaşama kapasitesini genişleten yerel sosyal politika araçlarıdır. Bu araçlar miting repertuarına bağlandığında, şarkı liderin yokluğunu değil, yurttaşın sosyal hak talebini büyütür.

İkinci adım, gençlerin repertuar üretimine aktif olarak katılmasıdır. Gençler yalnızca miting alanını dolduran kitle değil, söz, ritim, görsel dil ve dijital dolaşımın üreticisi olmalıdır. Bu, sosyal politika açısından da önemlidir; çünkü gençlerin kamusal karar süreçlerine katılım kapasitesini artırır. Katılım, yalnızca sandıkta oy vermek değildir; kültürel ve politik dilin ortak üretimine katılmaktır.

Üçüncü adım, mağduriyet dilini kazanma duygusuyla dengelemektir. Sosyal politika yalnızca acıyı ve yoksunluğu teşhir etmez; daha iyi bir hayatın kurumsal koşullarını da tarif eder. Bu nedenle miting repertuarı “bize ne yaptılar?” sorusuyla sınırlı kalmamalı; “birlikte nasıl yaşayacağız, kentte nasıl kalacağız, gençler için hangi güvenceleri kuracağız?” sorularına da yanıt vermelidir. Bloch’un umut kavramı, politik tahayyülün mevcut acıdan ibaret kalmayıp henüz gerçekleşmemiş olanın imkânını kurması gerektiğini belirtir (Bloch, 1986: 3-6).

Dördüncü adım, karşı-dil üretmektir. “Patria y Vida” örneğinde olduğu gibi, güçlü protesto repertuarları iktidarın dilini yalnızca reddetmez; onu tersine çevirir. CHP-İmamoğlu sürecinde de güvenlikçi, kadercı ve cezalandırıcı siyasal dile karşı sosyal hak, yaşam, kent, gençlik ve özgürlük merkezli bir dil kurulmalıdır. Bu dil, yalnızca bildirilerde değil, şarkılarda, sloganlarda ve kısa müzikal formlarda da görünür olmalıdır.

Beşinci adım, yerel sosyal politika sorunlarını repertuvara eklemektir. İstanbul’da kira ve yurt, üniversite bölgelerinde ulaşım ve beslenme, emekçi mahallelerinde ucuz gıda ve sosyal destek, kadınlar için bakım hizmetleri ve kreşler, emekliler için pazar desteği ve dayanışma ağları, gençler için liyakat ve ilk iş güvencesi, repertuarın somut içerikleri haline gelebilir. Böylece protesto müziği soyut bir muhalefet atmosferi üretmek yerine sosyal hakların duyulur formuna dönüşür.

Bu tartışmanın sonucunda makale, “sosyal hak repertuarı” kavramını önermektedir. Sosyal hak repertuarı, protesto alanında kullanılan şarkı, slogan, görsel, beden dili ve dijital pratiklerin sosyal yurttaşlık talepleriyle bağlanmasıdır. Bu repertuar hüznün, öfke, umut, mizah ve dayanışmayı birbirine bağlar. Lideri yok saymaz; ancak lideri sosyal hak taleplerinin önüne geçirmez. Kültürü araçsallaştırmaz; kültürel üretimi demokratik katılımın parçası olarak tanıır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu makale, siyasal şarkıların sosyal politika açısından neden önemli olduğunu CHP-İmamoğlu süreci ve küresel protesto örnekleri üzerinden tartışmıştır. Temel iddia şudur: Protesto repertuarları yalnızca kolektif duyguyu değil, yurttaşların sosyal hak taleplerini hangi özne konumuyla dile getirebildiğini de belirler. Bu nedenle siyasal şarkılar, kültür çalışmalarının olduğu kadar sosyal politika analizinin de konusudur.

CHP’nin Ekrem İmamoğlu sürecinde “Yiğidim Aslanım” etrafında kurduğu yas estetiği, haksızlık ve mağduriyet duygusunu görünür kılmak bakımından anlaşılmalıdır. Ancak bu repertuar, sosyal belediyeçilik, gençlik destekleri, barınma, kent yoksulluğu, liyakat, ifade özgürlüğü ve sosyal yurttaşlık talepleriyle bağlanmadığında sınırlı kalmaktadır. Sorun şarkının kendisinde değil, şarkının kalabalığa verdiği politik roledir. Kalabalık yalnızca lidere hüznü selam gönderen bir topluluk olarak kalırsa, sosyal politika açısından pasif bir yurttaşlık formu üretilir.

Buna karşılık “Yiğidim Aslanım”, daha geniş bir sosyal hak repertuarının parçası haline getirildiğinde farklı bir işlev kazanabilir. Haksızlık anını görünür kılan kısa bir yas bölümü, ardından gençlik, sosyal belediyeçilik, kent hakkı, barınma, beslenme, eğitim desteği ve liyakat taleplerini taşıyan daha kurucu bir repertuvara bağlanabilir. Böylece yas, kapanış duygusu değil; adalet ve sosyal hak talebinin başlangıcı olur.

Dünya örnekleri, başarılı protesto müziğinin kitleye aktif rol verdiğini göstermektedir. Hong Kong’da şarkı kent toplumunu kolektif özneye dönüştürmüştü; Güney Kore’de gençler kendi fan kültürlerini demokratik protestoya taşımış; Küba’da “Patria y Vida” iktidarın dilini tersine çevirmiş; Katalonya’da “L’Estaca” birlikte eylem metaforu kurmuş; Şili’de protesto şarkıları sosyal eşitsizlik ve refah kriziyle birleşmiş; Brezilya’da Lula repertuarı mağduriyeti sosyal refah ve kazanma duygusuyla bağlamıştır. Bu örnekler, CHP-İmamoğlu süreci için önemli bir karşılaştırmalı zemin sunmaktadır.

Bu çerçevede makalenin sosyal politika bakımından temel sonucu şudur: Sosyal politika yalnızca hizmetlerin dağıtılması değil, yurttaşların kamusal alanda hak talep eden özne olarak kurulmasıdır. Protesto repertuarı bu özneleşmenin kültürel aracıdır. Bir belediye burs, yurt, lokanta, kreş ve sosyal yardım sağlayabilir; fakat bu hizmetler politik sahnede sosyal hak ve yurttaşlık diliyle temsil edilmediğinde, sosyal politika potansiyeli kişisel

lider anlatısına sıkışabilir. Bu nedenle sosyal belediyeçilik iddiası, miting müziği ve protesto repertuarı düzeyinde de hak temelli bir dile ihtiyaç duyar.

Makalenin önerileri şu şekilde sıralanabilir. Birincisi, CHP-İmamoğlu sürecinde lider mağduriyeti, sosyal belediyeçilik ve sosyal hak talepleriyle birlikte anlatılmalıdır. İkincisi, gençlik yalnızca miting katılımcısı değil, repertuar üreticisi olarak konumlandırılmalıdır. Üçüncüsü, yas repertuarı kısa, anlamlı ve adalet talebine bağlı kullanılmalı; mitingin ana duygusu sosyal hak, umut, dayanışma ve kazanma kapasitesiyle kurulmalıdır. Dördüncüsü, İBB'nin sosyal politika uygulamaları kişisel sadakat diliyle değil, sosyal yurttaşlık, kent hakkı ve hak temelli yerel refah diliyle ifade edilmelidir. Beşincisi, dünya örneklerinde görüldüğü gibi protesto müziği yalnızca mesajı taşıyan değil, politik özneyi kuran bir araç olarak tasarlanmalıdır.

Sonuç olarak bu çalışma, sosyal politika ile kültür çalışmalarının kesişiminde yeni bir tartışma alanı önermektedir. Sosyal hakların kamusal dolaşıma girmesi yalnızca yasa, bütçe, program ve hizmetlerle gerçekleşmez; şarkılar, sloganlar, ritüeller, dijital pratikler ve kolektif duygular aracılığıyla da gerçekleşir. Bu nedenle CHP-İmamoğlu sürecindeki “Yiğidim Aslanım” tartışması, yüzeysel bir müzik tercihi meselesi değildir. Bu tartışma, muhalefetin gençleri, güvencesizleri ve kent yoksullarını sosyal hakların aktif öznesi olarak kurup kuramayacağına ilişkin daha derin bir sosyal politika sorusudur.

KAYNAKÇA

- Anderson, B. (2006). *Imagined Communities: Reflections on the Origin and Spread of Nationalism*, Verso, London. URL: <https://www.versobooks.com/products/2259-imagined-communities>
- Assmann, J. (2011). *Cultural Memory and Early Civilization: Writing, Remembrance, and Political Imagination*, Cambridge University Press, Cambridge. URL: <https://www.cambridge.org/core/books/cultural-memory-and-early-civilization/8B41ED4F9082E133B7E5E34D56B6A7F1>
- Bennett, W. L. & Segerberg, A. (2012). “The Logic of Connective Action: Digital Media and the Personalization of Contentious Politics”, *Information, Communication & Society*, 15(5):739-768. DOI: 10.1080/1369118X.2012.670661. URL: <https://doi.org/10.1080/1369118X.2012.670661>
- Bloch, E. (1986). *The Principle of Hope*, MIT Press, Cambridge. URL: <https://mitpress.mit.edu/9780262521390/the-principle-of-hope/>
- Bourdieu, P. (1984). *Distinction: A Social Critique of the Judgement of Taste*, Harvard University Press, Cambridge. URL: <https://www.hup.harvard.edu/books/9780674212770>
- Butler, J. (2009). *Frames of War: When Is Life Grievable?*, Verso, London. URL: <https://www.versobooks.com/products/1318-frames-of-war>
- CBS News. (2021). “Hip-Hop Song Becomes Drumbeat for Cuban Protest Movement”, CBS News. URL: <https://www.cbsnews.com/news/patria-y-vida-cuba-protest-movement-song/>
- Chouliaraki, L. (2006). *The Spectatorship of Suffering*, Sage, London. URL: <https://uk.sagepub.com/en-gb/eur/the-spectatorship-of-suffering/book226691>
- Collins, R. (2004). *Interaction Ritual Chains*, Princeton University Press, Princeton. URL: <https://press.princeton.edu/books/paperback/9780691123899/interaction-ritual-chains>
- DeNora, T. (2000). *Music in Everyday Life*, Cambridge University Press, Cambridge. URL: <https://www.cambridge.org/core/books/music-in-everyday-life/0E50E7B0E0B85EA57DAD04D5B91B9C4F>
- Diken. (2026). “Saraçhane Mitingi: İki Kişi Tutuklandı”, Diken. URL: <https://www.diken.com.tr/sarachane-mitingi-iki-kisi-tutuklandi/>
- Esping-Andersen, G. (1990). *The Three Worlds of Welfare Capitalism*, Princeton University Press, Princeton. URL: <https://press.princeton.edu/books/paperback/9780691028576/the-three-worlds-of-welfare-capitalism>
- Eyerman, R. & Jamison, A. (1998). *Music and Social Movements: Mobilizing Traditions in the Twentieth Century*, Cambridge University Press, Cambridge. URL: <https://www.cambridge.org/core/books/music-and-social-movements/BD4CF63871C730DCA2EE07E95FCE96D9>
- Forti, S. (2021). “‘L'estaca:’ Transnational Trajectories of a Catalan Antifascist Song”, *Popular Music and Society*, 44(2):139-156. DOI: 10.1080/03007766.2020.1820781. URL: <https://doi.org/10.1080/03007766.2020.1820781>
- Fraser, N. (1990). “Rethinking the Public Sphere: A Contribution to the Critique of Actually Existing Democracy”, *Social Text*, 25/26:56-80. DOI: 10.2307/466240. URL: <https://doi.org/10.2307/466240>

- Fraser, N. (1995). "From Redistribution to Recognition? Dilemmas of Justice in a 'Post-Socialist' Age", *New Left Review*, 212:68-93. URL: <https://newleftreview.org/issues/i212/articles/nancy-fraser-from-redistribution-to-recognition-dilemmas-of-justice-in-a-post-socialist-age>
- Furlong, A. & Cartmel, F. (2007). *Young People and Social Change: New Perspectives*, Open University Press, Maidenhead. URL: <https://www.mheducation.co.uk/young-people-and-social-change-9780335218684-emea>
- Gramsci, A. (1971). *Selections from the Prison Notebooks*, International Publishers, New York. URL: <https://www.intpubnyc.com/browse/selections-from-the-prison-notebooks/>
- İBB. (2026a). "Genç Üniversitesi", İstanbul Büyükşehir Belediyesi. URL: <https://gencuniversiteli.ibb.istanbul/>
- İBB. (2026b). "İBB Yurtları", İstanbul Büyükşehir Belediyesi. URL: <https://yurt.ibb.istanbul/>
- İBB. (2026c). "Kent Lokantaları", İstanbul Büyükşehir Belediyesi Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı. URL: <https://destekhizmetleri.ibb.istanbul/hizmetler/kent-lokantolari/>
- İBB. (2026d). "Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı", İstanbul Büyükşehir Belediyesi. URL: <https://sosyalhizmetler.ibb.gov.tr/>
- Jasper, J. M. (1998). "The Emotions of Protest: Affective and Reactive Emotions in and Around Social Movements", *Sociological Forum*, 13(3):397-424. DOI: 10.1023/A:1022175308081. URL: <https://doi.org/10.1023/A:1022175308081>
- Jasper, J. M. (2011). "Emotions and Social Movements: Twenty Years of Theory and Research", *Annual Review of Sociology*, 37:285-303. DOI: 10.1146/annurev-soc-081309-150015. URL: <https://doi.org/10.1146/annurev-soc-081309-150015>
- Jenkins, H. (2006). *Convergence Culture: Where Old and New Media Collide*, New York University Press, New York. URL: <https://nyupress.org/9780814742952/convergence-culture/>
- Laclau, E. (2005). *On Populist Reason*, Verso, London. URL: <https://www.versobooks.com/products/632-on-populist-reason>
- Mannheim, K. (1952). "The Problem of Generations", *Essays on the Sociology of Knowledge*, ss. 276-322, Routledge & Kegan Paul, London. URL: <https://archive.org/details/essaysonsociolog00mann>
- Marshall, T. H. (1950). *Citizenship and Social Class and Other Essays*, Cambridge University Press, Cambridge. URL: <https://archive.org/details/citizenship-soc-class-marshall>
- McAdam, D.; Tarrow, S. & Tilly, C. (2001). *Dynamics of Contention*, Cambridge University Press, Cambridge. URL: <https://www.cambridge.org/core/books/dynamics-of-contention/AA6D76838C9A417CB1E44DE5219B5F4F>
- National Geographic. (2021). "'Your Evil Revolution': How a Reggaeton Anthem Inspired Cuba Protests", *National Geographic*. URL: <https://www.nationalgeographic.com/history/article/cuba-protests>
- Reed, T. V. (2005). *The Art of Protest: Culture and Activism from the Civil Rights Movement to the Streets of Seattle*, University of Minnesota Press, Minneapolis. URL: <https://www.upress.umn.edu/book-division/books/the-art-of-protest>
- Reuters. (2024). "Hong Kong Court Bans Protest Anthem, Saying It Can Be Used as a Weapon", *Reuters*. URL: <https://www.reuters.com/world/china/hong-kong-court-bans-protest-anthem-glory-hong-kong-2024-05-08/>
- Reuters. (2024a). "K-Pop Light Sticks Fire Up Impeachment Protests in South Korea", *Reuters*. URL: <https://www.reuters.com/world/asia-pacific/k-pop-light-sticks-fire-up-impeachment-protests-south-korea-2024-12-10/>
- Scott, J. C. (1990). *Domination and the Arts of Resistance: Hidden Transcripts*, Yale University Press, New Haven. URL: <https://yalebooks.yale.edu/book/9780300056693/domination-and-the-arts-of-resistance/>
- Sen, A. (1999). *Development as Freedom*, Oxford University Press, Oxford. URL: <https://global.oup.com/academic/product/development-as-freedom-9780192893307>
- Snow, D. A.; Rochford, E. B.; Worden, S. K. & Benford, R. D. (1986). "Frame Alignment Processes, Micromobilization, and Movement Participation", *American Sociological Review*, 51(4):464-481. DOI: 10.2307/2095581. URL: <https://doi.org/10.2307/2095581>

Standing, G. (2011). *The Precariat: The New Dangerous Class*, Bloomsbury Academic, London. URL: <https://www.bloomsbury.com/uk/precariat-9781849664561/>

Street, J. (2012). *Music and Politics*, Polity Press, Cambridge. URL: <https://www.wiley.com/en-us/Music+and+Politics-p-9780745635439>

The Guardian. (2024). “South Korea Deploys K-Pop Light Sticks and Dance in Protests Against President”, The Guardian. URL: <https://www.theguardian.com/world/2024/dec/12/south-korea-martial-law-protests-k-pop-and-glow-sticks>

The Korea Times. (2024). “K-Pop Light Sticks Become New Candle Lights for Korean Democracy”, The Korea Times. URL: <https://www.koreatimes.co.kr/southkorea/20241208/k-pop-light-sticks-become-new-candle-lights-for-korean-democracy>

Tilly, C. (2004). *Social Movements, 1768-2004*, Paradigm Publishers, Boulder. URL: <https://www.routledge.com/Social-Movements-1768-2004/Tilly/p/book/9781594510434>

Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, Seçkin Yayıncılık, Ankara. URL: <https://www.seckin.com.tr/kitap/sosyal-bilimlerde-nitel-arastirma-yontemleri-ali-yildirim-hasan-simsek-s-p-108724.html>